

Veřejná konzultace pro účely hodnocení Evropského fondu pro přizpůsobení se globalizaci (EFG) v polovině období

Souvislosti k Evropskému fondu pro přizpůsobení se globalizaci (EFG)

Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci (EFG) je evropský nástroj financování, jehož cílem je pomáhat pracovníkům, kteří přišli o zaměstnání v důsledku nepříznivých dopadů globalizace nebo celosvětové finanční a hospodářské krize. EFG financuje opatření, která mají propuštěným pracovníkům pomoci najít si co nejdříve nové zaměstnání.

Pojem globalizace se vztahuje k velkým změnám ve struktuře světového obchodu, které ovlivňují zaměstnanost v důsledku:

- značného nárůstu dovozu zboží a/nebo služeb do Evropské unie ze zemí a regionů, které jsou schopny vyrábět zboží a poskytovat služby s nižšími náklady;
- náhlého poklesu podílu EU, členského státu nebo regionu na trhu v daném odvětví;
- přesunu výroby nebo poskytování služeb (tudíž i pracovních míst) do zemí mimo EU.

Za propouštění spojená s hospodářskými krizemi se považují ta, která se týkají:

- „pracovníků, kteří byli propuštěni, a osob samostatně výdělečně činných, které přestaly vykonávat svou činnost, v důsledku pokračující světové finanční a hospodářské krize [...] nebo v důsledku nové celosvětové finanční a hospodářské krize“.

EFG může pomoci v případě, že propouštění v důsledku těchto faktorů – nebo v důsledku hospodářské krize – mají velmi negativní dopad na místní, regionální nebo národní hospodářství.

Financování z EFG lze použít k podpoře aktivních opatření na trhu práce v případech neočekávaného (rozsáhlého) propouštění – například pomoc při hledání zaměstnání, odborná příprava či vzdělávání nebo příspěvky na dojíždění.

EFG byl zřízen v roce 2006 (nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1309/2013 ze dne 17. prosince 2013 byl zřízen EFG na období 2014–2020 a bylo zrušeno nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1927/2006).

Od roku 2007 bylo z EFG poskytnuto přes 560 milionů EUR ve více než 140 případech restrukturalizace v členských státech na podporu více než 130 000 pracovníků, kteří o práci přišli kvůli restrukturalizaci související se změnami ve struktuře světového obchodu v důsledku globalizace nebo hospodářské a finanční krize. Více informací o zkušenostech propuštěných pracovníků, kterým se podařilo nalézt nové zaměstnání a příležitosti s pomocí EFG, najdete na těchto internetových stránkách:

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=cs&catId=326>

Na období 2014–2020 byla maximální částka na opatření z EFG snížena z 500 milionů EUR na 150 milionů EUR ročně (v cenách roku 2011). Podle nového nařízení o EFG mají k podpoře přístup nové skupiny osob. Mezi skupiny, které v současnosti mohou využít podporu z EFG (v regionech, kde míra nezaměstnanosti mládeže v roce 2012 přesáhla 25 % a v počtech, které odpovídají počtu propuštěných pracovníků, kteří obdrželi podporu), jsou mladí lidé do 25 let (do 30 let, rozhodne-li se členský stát věkovou hranici zvýšit), kteří nejsou zaměstnáni ani se neúčastní vzdělávání nebo odborné přípravy (tzv. „NEET“, z anglického „not in education, employment or training“). Předmětná část nařízení, která těmto mladým lidem umožňuje podporu využít, platí pouze do prosince 2017. Stávající nařízení o EFG rovněž zvyšuje míru spolufinancování opatření na podporu jednotlivých osob z 50 % na 60 % celkového příspěvku na úrovni EU.

Smyslem této konzultace je dát veřejnosti, příjemcům podpory z EFG a organizacím zapojeným do plánování a provádění EFG možnost vyjádřit se k budoucí podobě EFG a posoudit, nakolik bylo financování z EFG užitečné z hlediska těchto kritérií:

- Účinnost: Nakolik činnosti spolufinancované z EFG splnily cíl **umožnit dotčeným osobám rychle najít nové zaměstnání**, popřípadě nakolik pomohly mladým lidem, kteří nebyli zaměstnáni ani se neúčastnili vzdělávání nebo odborné přípravy, aby si našli práci nebo se vrátili ke vzdělávání či odborné přípravě.
- Udržitelnost: Podařilo se lidem, kteří po absolvování opatření podporovaných z EFG získali zaměstnání (nebo se začali vzdělávat), **udržet si dané pracovní místo** (nebo završit vzdělávání) i 6 nebo 12 měsíců poté, co byla pomoc z EFG ukončena?
- Efektivnost: jsou **náklady na poskytnutou podporu přiměřené dosaženým výsledkům...**
- Soudržnost: posouzení soudržnosti se zabývá otázkou, do jaké míry financování z EFG podporuje další činnosti ve prospěch propuštěných pracovníků (nebo NEET) hrazené z vnitrostátních prostředků nebo jiných evropských fondů (např. z Evropského sociálního fondu), a zda jsou financovány **podobné či doplňkové činnosti**. EFG může například financovat opatření velmi podobná těm, která jsou propuštěným pracovníkům k dispozici na vnitrostátní úrovni, nebo může taková opatření doplnit či umocnit (například nabídkou činností lépe uzpůsobených potřebám jednotlivých příjemců, jako je individuální poradenství, skupinová podpora, podpora mobility atd.). Díky EFG lze i rozšířit nabídku odborné přípravy či možnost poskytovat odbornou přípravu po delší dobu, než by bylo možné při výhradním využití vnitrostátních prostředků.
- Relevantnost: Tato část hodnocení se bude zabývat tím, zda jsou **kritéria pro čerpání prostředků z EFG** (např. minimální počet pracovníků, kteří musí být v určitém období propuštěni, aby vznikl nárok na podporu; kritérium, podle něhož musí propouštění souviset s globalizací nebo hospodářskou krizí) nadále platná a zda je namístě používat tentýž fond i k podpoře mladých lidí, kteří se neúčastní vzdělávání nebo jsou bez práce (a zda je vhodné tento přístup zachovat i do budoucna).
- Přidaná hodnota EU: U pojmu „přidaná hodnota EU“ se jedná o to, do jaké míry přispěl EFG k tomu, aby se podpory dostalo většímu počtu propuštěných pracovníků (objemový účinek), nebo aby poskytnutá podpora **lépe odpovídala** jejich konkrétní situaci, a zda by jinak státní, regionální či místní orgány mohly podobný druh podpory poskytnout. Posuzuje se rovněž to, zda byla podpora poskytnuta skupinám osob, které by jinak vůbec neměly přístup k pomoci (účinky v důsledku šíře záběru); zda byly při provádění opatření financovaných z EFG **získány zkušenosti**, pokud jde o efektivní podpůrné činnosti, a zdali se je již podařilo uplatnit jinde (působení zkušeností); a zda se využívání evropských nebo vnitrostátních finančních prostředků a druhy podporovaných činností díky využití EFG změnilo (účinky z hlediska postupů).